

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$, an
6 cor., $\frac{1}{4}$, an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$,
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$, an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 14 fil., a doua órá
12 fil., a treia órá 10 fil.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea şi Admini-
stratiunea Unirii»
în
Blaş.

Fóe bisericescă-politică.

Anul X.

Blaş 25 August 1900.

Numărul 34.

Sărbătórea Sf. Ştefan.

— r — Ocârmuitorii nostri liberali, cari nesocotesc serbarea duminicii şi a sărbătorilor bisericesci, au introdus şi sărbători civili. Între sărbătorile acestea e şi ziua sfântului Ştefan, regele Ungariei, a cărui memoria o celebrează biserica catolică în 20 August st. n.

Noi ca creştini şi catolici, deşi am venerat şi venerăm pe s. Ştefan, ca pe sfânt al bisericii catolice, zi festivă în biserică nu i-am pus, nici serviciu divin după ritul nostru nu i-am compus. Venerăm pe s. Ştefan, pentru că biserica catolică în considerarea virtuţilor lui escelente l'a introdus în catalogul sfinţilor, ca pe un creştin virtuos nu numai în viaţa sa privată, ci care a validat principiile creştine şi în viaţa publică. S. Ştefan cu zel neobosit a lucrat pentru propagarea şi consolidarea bisericii, a cărei învăţături salutări i-au servit de normativ în guvernare şi pe a cărei principii a fundat regatul său. Papa, ca la un protector al bisericii, i-a dat pe lângă coróna regală şi titula de rege apostolic investindu-l cu drepturi şi prerogative cum nu a avut şi nu are nici un alt principe catolic de pe suprafaţa pământului. S. Ştefan ca rege creştin nu a pus numai de basă a regatului său creştinismul, ci preceptul dreptăţii şi al iubirii creştinesci l'a împlinit faţă de toţi cetăţenii fără osebite

de limbă şi origine etnică. Principiul lui era: „*Regnum unius linguae imbecile ac fragile.*” A voit s. Ştefan, ca popóarele supuse sceptului său, unul fie care să se desvólte conform geniului său, să-şi păstreze limba şi datinele sale intacte, şi chiar în această respectare şi conservare a individualităţii etnice, a privit el tăria regatului fundat de dinsul. Şi în adevăr, contra turcilor, tătarilor şi altor inimi esterne au luptat împreună fiii patriei fără osebite de limbă, şi toţi au concurs după starea şi poziţia lor la conservarea şi consolidarea statului. Şi óre cum se pórtă ocârmuitorii nostri, cari au decretat ziua sfântului Ştefan, de sărbătóre civilă. naţională? óre urmază ei principiile şi modul de guvernare ale aceluşi rege mare şi înţelept? Durere, răspunsul numai negativ póte fi.

Acei cari au decretat ziua sfântului Ştefan de sărbătóre regnicolară s'au abătut cu totul de la spiritul, de care era condus s. Ştefan. S. Ştefan a fost protector al bisericii, aceia despoietorii ei de drepturile şi prerogativele sale seculare. Regimul sfântului Ştefan a lucrat pentru ştergerea păgânismului şi lăţirea bisericii creştine catolice, regimul de acum lucră la umilirea bisericii, care a fundat şi susţinut statul şi sub masca de libertate religioasă deschide pórtă largă şi asecură drept de încetăţenire tuturor eresielor şi chiar apostosiei de la credinţă şi păgânismului.

Mai de parte în locul iubirii creştinesci şi respectarea individualităţii popórelor, regimul constituţional a introdus ura de rasă între naţionalităţi şi şovinismul detestabil, care tinde a contopi în naţionalitatea magiară pe celealalte naţionalităţi din ţară; acest şovinism, străin cu totul de spiritul sfântului Ştefan, provóacă certa, ură şi desbinare între cetăţeni, şi în loc de o nobilă emulaţiune în virtuţile patriotice; face pe fiii aceleia-şi patrie să-şi consume forţele luptând între sine, ce nu póte să ducă la consolidarea, ci numai la ruina statului nostru de la firea sa poliglot, „*Regnum unius linguae imbecile ac fragile.*”

Cei ce au decretat ziua sfântului Ştefan de sărbătóre pentru ţara întregă, érá în pracsă îi desconsideră principiile şi lucră chiar în direcţiune contrară intenţiunilor lui, nu pot zice, că nutresc pietate faţă de întemeiătorul regatului creştin şi poliglot, ci din contră comit o mare impietate cătră memoria acestuia încercând să despóie statul de caracterul său originar de stat creştin şi poliglot. Subjugarea bisericii catolice şi oprimarea naţionalităţilor nemagiare, ce se urmază sistematice din partea guvernelor liberale de la noi, sînt o desavuare continuă a principiilor sfântului Ştefan, o impietate faţă de memoria lui.

În anul acesta ziua sfântului Ştefan s'a celebrat în Budapesta cu solemnitate deosebită din partea bisericii catolice, din motivul că cu acesta sărbătóre s'a

Feuilleton.

Pe Olimp.

— legendă de Sinkievicz —

Era o nópte de primăvară liniscită, luminosă şi plină de miros de flori şi rónă. Luna plină lumina de asupra Olimpului şi în lumina sa vârful muntelui acoperit cu nea lucea în o zare posomorită. Jos în vale grupele întunecate de brad tremuraş uşor de cântecul privighetórelor, plin de durere, suspin, strigăt şi jurămintele. Şi aceste sunete tainice se revérsau ca tonurile flautel şi flnerelor, treceau înainte, se scurgeau ca picuri mari de rónă şi murmurau ca isvórele. Câte o dată amuţiaş, şi apoi urma o linisce, cât şi se părea, că auzi cum curge peste cóstele mntilor nea topită de adierea zefirului din luna Maiu.

Era într'adevăr o admirabilă nópte de primăvară.

În o ast fel de nópte veni Petru şi Paul, şi aşedindu-se pe un trou format din stînci, aduseră judecată asupra vechilor zeităţi. Capetele lor erau încunjurate de aureole strălucitoare, care le lumina pletele cărunte, sprincenele adunate şi trăsăturile aspre ale feţei. În umbra pădurei sta nitată şi tremurând ceata zeilor aşteptând sentinţa de nimicire.

Petru făcu un semn. Atunci din grupa zeilor se desfăcu Zeus, adunătorul de nori, mare şi puternic şi acum, şi păşi în faţa apostolului. Părea că e cioplit de mâna lui Phidias din un bloc de marmură, învechit înse şi înegrit. Bétrânul vultur se tărăia la picioarele lui, obosit şi cu aripile frânte. Fulgerul luncea stîns din mâna bétrânului tată a zeilor şi ómenilor.

Când păşi înaintea Apostolului conştiinţa puterei străvechi îi umflă peptu-i puternic. El îşi ridică capul şi îşi aţinti spre faţa pescariului ochii lui divini şi strălucitori, plini de superbie şi mânie. Aşa de înufător ca fulgerul. Olimpul s'a cutremurat, cum se cutremura o dată de puterea lui; pădurile s'au îngrozit, a amuţit glasul privighetórelor şi luna, care trecea peste câmpia de nenă, a palişit. Vulturul cu ciocul turtit mai sberă

o dată, pentru cea din urmă órá, fulgerul străluci, începu a şerpu ameninţător la picioarele stăpânului său şi apoi îşi ridică sfărăind capul său ascuţit, întocmai ca un şerpe pregătit spre o muşcătură veninosă. Petru înse călcă în picioare ziczacul de foc şi întors spre adunătorul de nori îi zise: „Fii blăstămat şi osândit pe veci!” În clipita acesta Joe palişi şi dispăru în afundime.

Înaintea lui Petru veni acum Poseidon cu bucelele-i negre, întunecat ca nóptea, şi având în mâna tridentul şirbat. „Tu nu vei stărni mai mult furtunele — îi zice apostolul — ci vei fi steaua mării, conducând în liniştilele porturi luntrile rătăcite.” - Se auzi un strigăt de durere şi apoi şi Poseidon dispăru în nópte.

Atunci se ivi zeul cu arcul de argint şi cu lira; el porni spre sfântul bărbat însoţit de nouă muse, cari se asemănau unor statui de o lucire albă. Musele stăteau înaintea judecătorului pline de frică, împetrite, fără suflare şi fără nădejde în inimă. Zeul se adresă cătră Petru, începând al vorbi cu o voce aşa de dulce ca musica: „Nu mă omori stăpâne! apără-mă şi fă să reinviu! Eă is fórea sufletului ómenesc, fericirea şi dorul lor spre Dumnezeu. Tu scii o Dómne,

combinat și aniversariul de 900 ani de la încreștinarea ungarilor. A nume cu deosebită ceremonie, s'a dus mâna dreaptă a sfântului Ștefan din capela aulică până în biserică Matia din Buda și în dărept. La această ceremonie au participat în ornate sacre episcopatul catolic de ambele rituri, asistând Alțeta Sa archiducele Iosif ca reprezentant al Majestății Sale regelui, auctoritățile civile și militare și alți dignitari înalți.

Prin această participare s'a dat serbării catolice caracter regnicolar, și éráși sərbătorei regnicolare caracter catolic.

Barem de ar fi armonia manifestată la serbarea de la 20 August începutul unei erei nouă, în care se domnescă principiile creștinesci, principiul dreptului și al dreptății, de cari a fost condus s. Ștefan, ca toți cetățenii să se simtă mișcați ai sərbătorei memoria, nu numai prin solemnități civile și esterne, ci cu adevărată pietate; convinși fiind, că în regatul său li-e garantată legea și limba.

Meetingul de protestare din Bucuresci.

— Din inițiativa unui comitet de studenți s'a ținut Duminecă la Bucuresci un mare meeting de protestare contra Bulgarilor, cari atacă pe Români în propria lor țară. Acest meeting a succes foarte bine. Pește 40 mii de cetățeni au luat parte la el, protestând în un chip demn de o națiune cultă și civilisată cum stut Români.

Societățile și publicul s'a adunat în grădina Cișmigiū

La orele 3 și jumătate se formeză cortegiul spre a merge la Dacia.

Eșind din grădina Cișmigiū impozantul cortegiū străbate bulevardul Elisabeta, calea Victoriei și strada Carol până la piața Sf. Anton.

că nici când nu va ajunge cântarea la ceriū dacă i se taie aripile. Vă conjur deci pe voi bărbați sfinți, nu omoriți cântecul!"

Urmă o clipă de tăcere. Petru își ridică ochii spre stele, Paul își rădima mâna pe mănunchiul sabiei și cădu pe gânduri. Se ridică apoi repede, făcū liniscit semnul crucei peste capul strălucitor al cântărețului și zise: „trăește cântare!" și după cuvintele acestea Apollo se aședă la picioarele Apostolului — și noțea se părea mai clară flórea de liliac mirosia mai tare, isvórele murmură mai amicabil și musele se adunară la olaltă ca un stol de porumbi, și tremurând încă de frică, începură să cânte lin, dar în un chip neîndatinat până acum în Olimp: „Sub paza și apărarea ta alergăm o sfință de Dumnezeu născótre . . . nu rușina tânguirea noastră . . . o Dómna noastră și apărá-ne de tot réul!" Și cântecul lor se aundă peste câmpul ca și cântarea unei cete de călugărițe evlavioase și caste.

Rind pe rind veniră și alți zei. Întră alții sosiră și bachanții, destrămați, împodobiți cu lederă și viță de vie și armați cu citere și thyrsus. Ei apărură strigând ca nesce desfrinați, căduți în desperare și . . . dispărură în abis.

Acum se presintă înaintea Apostolilor o altă zeităte măreță și superbă. Fără de a fi întrebată și fără de a mai aștepta după sentimentă, avënd pe buze un suris desprețuitor, ea zise: „Eū is Pallas Athena. Nu ve cer să mi dați viață, pentru că însa-mi sînt numai o înșelăciune. Odyseū m'a onorat, căci era bătrân, Telemach pentru că era un băiat

Miile și miile de ómeni, cari formaū cortegiul, strigaū: „Jos asasinii! trăiește România!" Pe tot parcursul comunicațiunea trăsurilor și a tramvailor a fost întreruptă. Lumea de pe la ferestre și balcone aclama în tot timpul trecerei cortegiului.

Când cortegiul a ajuns în piața Sf. Anton sala Dacia era literalmente plină.

La órele 4 se începe întrunirea în sală.

În urma propunerii unui student d. Eliad, socrul regretatului Ștef. Mihăileanu, este aclamat președinte.

D. Eliad cu ochii plini de lacrimi, mulțumesc în câte va cuvinte pentru această onóre ce i s'a făcut.

Iau rind pe rind cuvintul dñi C. Brăescu, Victor Arteni, Take Policrat, dra Olga Ionescu, deputatul I. Brătescu, deputatul Aurel Iiescu, sculptorul Bălăcescu cari înfierază în terminul energiei purtarea mișelăscă a Bulgarilor față de noi Români.

Se cetește apoi o protestare a Albanezilor din Capitală în contra Bulgarilor.

De óre ce nici un sfert din public nu putea încăpea în sală, s'a mai ținut cuvintări și în grădina Dacia, sub președința dñi D. Butculescu. Au vorbit și aci dñi Luca Rusu, Victor Arteni, C. Naum, Spireanu, C. Docea, Urzică, Frincu, deputatul I. Brătescu, cari de asemenea au arétat sêlbătecia Bulgarilor.

Ambele întruniri au votat o moțiune prin care se înfierază atitudinea Bulgarilor, se aprobă purtarea guvernului român, se denunță Europei sêlbăteciul cari au turbat liniștea României și se invită presa să deschiză liste de subscripțiune pentru ridicarea bustului lui Mihăileanu.

S'au cetit număróse telegrame de adărare la rezoluțiunile meetigului.

Întrunirile terminându-se, s'a format cortegiul pentru procesiune cu muzica în frunte. În urale nesfârșite și în strigăte de: „Jos asasinii!" cortegiul percurge stradele

imberb. Voi nu-mi puteți lua nemurirea, pentru că: am fost o umbră trecătoare, sînt și acum o umbră și umbră am să rămân pe vecie!" *)

Apoi veni rindul *Ei*, celei mai frumoase, care era cinstită mai mult de cât toți. Ea se apropie dulce, demnă și cu fața inundată de lacrimi. Inima i se bătea în sinu-i alb ca neana, cum se bate unei păsăruici spăriate și buzele îi tremurau ca ale unui copil, ce se teme de o pedepsă aspră. Cădu la picioarele apostolilor își desfăcū brațele și strigă plină de frică și umilintă: „Sînt vinovată și păcătóasă! dar, sînt fericirea ómenilor. Ierta-ti-mé! Fie vè milă de mine, căci sînt fericirea ómenilor!" Vocea ei era întreruptă de suspine și sughituri. Petru privi plin de milă spre ea și își puse mâna-i de moșneag pe părul auriū. Paul se aplécă spre o tufă de crini, rupse o flóre și atingënd cu ea pe cea ingenunchiată îi zise: „Fil totdeuna așa de curată ca flórea acósta . . . și apoi trăește, tu fericirea ómenilor!"

Atunci începu a se lumina de ziuă. Norii se înroșiră de razele aurorei, — și privighetorile își încetară cântecul. Ciocăriile, prigórele și cizii, ridicându-se în aer și scuturându-și de pe ele róua, începură cântecul de dimineată. Pământul se trezi suridind și vesel, căci nu a fost lipsit de cântare și fericire . . .

A.

*) Pallas Athena e socotită aci ca aceea care protege sciința perversa, rea și rătăcirile.

Bărăției, Lipscani, Calea Victoriei, Bulevardul Academiei și strada Regală.

Cortegiul merge în fața palatului. Aici totă lumea cântă „Trăiește Regele!" cu capetele descoperite, ér d. Take Policrat dintr'ó trăsură pronunță câte va cuvinte.

Manifestația este impunătoare.

Apoi în aceeași ordine, imensul cortegiū străbate stradele Academiei și Regală; calea Victoriei și ajunge în fața Ligei, strada Nouă.

Aici studentul Brăescu spune că s'a trimes M. S. Regelui la Sinaia o telegramă comunicându-se Suveranului măreața întrunire ținută în Capitală și dorința poporului de a se obține satisfacție de la Bulgari.

Cortegiul din nou se pune după aceea în mișcare și se oprește în fața statuei eroului de la Călugăreni.

Au vorbit aici dñi Arteni, Spireanu și Popa George.

O voce din mulțime strigă:

— La Mihăileanu a casă!

Înaintea locuinței lui Mihăileanu vorbesc dñi C. Brăescu. D. Butculescu, deputat și N. Burlănescu-Alin, consolând nefericita soție a regretatului patriot.

De aici mulțimea se risipise în liniște.

Aflăm că sculptorul Bălăcescu s'a oferit a face gratuit o statuă pentru Ștefan Mihăileanu.

Secretarul particular al regelui Carol lucă a luat parte la manifestație și și-a făcut notițe de discursurile ținute.

Între acestea instrucția se continuă cu mult succes, descoperindu-se zi de zi lucruri nouă și făcëndu-se număróse arestări de Bulgari. Spiritele în poporația română sînt foarte agitate și nu o dată poți ceti în ziarele de din colo glasuri cari cer răsboiul cu insistință spre a răsuna asasinarea lui Mihăileanu. E sigur că armata română e cu mult mai superióră celei bulgare, mai disciplinată și mai bravă, dar cine știe ce rezultate ar avea acel răsboi și ce complicațiuni s'ar putea nasce de aci.

În ultimul moment aflăm în „Timpul" următorul comunicat:

După mai multe zile de așteptare, guvernul Principatului vecin s'a decis în fine să răspundă agentului nostru diplomatic din Sofia, la ultima notă ce i-a remis în urma ordinelor guvernului nostru.

Răspunsul de acum al guvernului princiar este mai conciliant.

Guvernul princiar informeză pe d. Mișu că în urma notei guvernului român, parchetul din Sofia a fost însărcinat de a urmări pe toți aceia cari s'au făcut culpabili de șantași criminale, extorcând bani de la supuși români din Sofia.

Nota mai adaogă că guvernul princiar a făcut în tot de una tot ce i-a stat în putință pentru a păstra cele mai cordiale relațiuni cu România.

Vom vedé.

Fiascul studenților magiari la Paris.

— Întră multe congrese ținute anul acesta la Paris, după cum am amintit, s'a ținut și un congres al studenților de la școlile superióre. Tinerimea noastră universitară a reprezentat-o stud. Ioan Scurtu, ér din România a fost mai mulți studenți. Cu acest prilej tinerimea magiară a suferit un adevărat fiasc, a cărul mărimé apare de

acolo, că multe din zierele magiare l'au publicat, ne mai putând să ascundă adevărul.

Dăm câte va estrase și noi din acest comunicat, spre a se convinge cetitorii noștri, cum s'au dus în vînt multele sute, pe cari guvernul le-a pus la dispoziția delegaților magiari spre a sdrobi pe studentii români.

„La congresul studenților din Paris tinerimea magiară a îndurat o urită înfrângere. Ar fi păcat să se tănuască lucrul . . . Români, pe lângă o conducere unitară, au figurat în congres ca grupare organizată, pe când Magiarii, fără solidaritate, s'au purtat în mod contradicțor. Românii vorbesc excelent limba franceză, între Magiarii nu s'a găsit nici unul, care să fi putut ține vorbire în limba franceză. Românii au votat tot de una uniform. Magiarii înse divisați, o parte așa, altă parte alt fel. Și nu o dată s'a întâmplat, că — necunoscînd limba franceză și neavînd conducere — au aplaudat rezultatul unei votări, contra căreia la votare au luat poziție, — ceea ce a produs o opinie foarte ciudată la conducerea congresului.

„Este important din punct de vedere politic, că reuniunile studențescii valahe din Oradea-mare, Cluș și Lugos au format în congres un grup cu reuniunile studențescii din România, ha ca președinte al grupului, așa dară ca unul din vicepreședinții congresului, au ales pe ascultătorul de la universitatea din Cluș Scurtu. În urma acésta pe studentii din România l-a reprezentat oficial în congres un cetățean ungar, și dimpotrivă, președintele grupului român a reprezentat tot dată și reuniunile studențescii din Ungaria.

„În contra acestei alegeri delegații magiari au răspuns cu strigări de „a bas!“ cu lărmuire și cu a bate în bănci. La asta înse unul din delegații români a observat, cu o fină ironie, să nu poftescă domniul a sbiera, ci să poftescă a merge la tribună și a veni cu argumente. Răspunsul din partea Magiariilor a fost muțenia generală.

„Dară destoinicia Românilor a câștigat simpatiile congresului și ale conducerii acestuia pentru cauza română. Președintele congresului Effisio Ciglio-Tos, de pildă, a închis una din ședințele congresului cu declararea, că membrii congresului nu consideră pe Români numai ca nisce amici, ci chiar ca frați.

„Studentii magiari nu pot privi declararea acésta ca o victorie, cum le place a vesti. Într'adevăr, viitorul congres studențesc trebuie să-l pregătescă și să-l organizeze studenții magiari cu totul alt fel.“

O constatare prețioasă. — Din prilejul mișeleseului atentat sevărșit asupra prof. Mihăilean, foarte bine redactatul ziar bucu-reștean „România Jună“ și-a dat samă în o serie de articlii de poziția Românilor din peninsula balcanică și de suferințele ce au să îndure de la Bulgari și Greci. În Nrul din 8 Aug. n. vorbind despre prigonirea din partea Grecilor și grecisarea sutelor de Români face următoarea constatătoare foarte prețioasă, pe care ținem să o publicăm și în colónele foilor noastre spre a nu fi dată uitării. „Prin biserică și școlă Grecii au putut desnaționaliza sate, orașe, ba chiar și ținuturi întregi. Așa la 1802 populația din Zagor, la vest de Janina era valahă. Atunci s'a

desnaționalizat 52 comune. Un călugăr, Papa Cosma, considerat de Greci drept sfînt, a cutreerat toate aceste comune *afurisind limba valahă și pe acei cari o vor mai vorbi, propagând, că numai limba grecească este aceea care îi mai place lui Dumnezeu.* Și astăzi se ved urme, că locuitorii acelor sate n'au fost Greci, căci vorbesc o limbă amestecată cu cuvinte românești. Tot ast fel se desnaționalisara și mulți Albanezi și tot rēul acesta este a se atribui religii ortodoxe.

Recomandăm acésta frasă tuturor acelor cari stau să-și deia capul pe aceea, că singură numai biserica ortodoxă pôte să conserve naționalitatea unui popor.

Revistă politică.

România. Se anunță din Viena că în 29. va sosi acolo regele Carol și regina Elisabeta, în cel mai strict incognito și vor lua cuartir la otel. A doua zi regele va face o vizită Maiest. Sale la Ischl ér regina va merge la Wied. În aceiași zi după amiază regele va visita și pe prințesa Maria Elisabeta la Traunkirchen, de unde reîntorcîndu-se la Ischl, în 31. își va continua călătoria mai de parte la băile de la Ragatz.

Transvaal. Din Transvaal se vestiaș ieri lucruri mari. O telegramă din Lorenzo-Marques vestia adecă o strălucită biruință a generalului De Wett asupra Englezilor: era vorba că 4000 de Englezi ar fi fost făcuți prizoneri și generalul Baden-Powell ar fi fost somat să se predele. Până în momentul acesta scirea n'a fost confirmată. Chiar de ar rămănea o apucătură de bursă, e fapt constatat că Buriș să țin încă cu mult curaj și atacă tot mereu trupele dușmane, pricinuindu-le mari pierderi.

Misiunea transvaaliană a ajuns la Petersburg, a fost primită cu multă însuflețire. Atâta înse și nimic mai mult. Marile puteri sînt ocupate acum cu mîntuirea creștinilor din China, uitând că în același timp mulți alți creștini din sudul Africei is prigonii de Englezi.

China. De pe cealalt cîmp de rēșboi se vestesce că armatele aliate au ocupat Pechingul și au eliberat pe ambasadorii cari s'au aflat totuși în viață. Împărătesa mamă și împăratul Chinei au fugit din capitală și sînt la depărtare de 60 mile de Peching. Cavaleria japoneză îi urmăresce. Se anunță că Chinezii vedînd, că armata internațională va intra în capitală au început din nou a bombardarea ambasadelor, cu gîndul să omóre pe toți străinii aflători acolo. Acest plan n'a succes. Porțile Pechingului au fost cucerite pe rînd, întâia de Ruși, cealaltă de japonezi, englezi și americani. Japonezii au pătruns în palatul imperial și au arborat de a supra lui stindardele trupelor aliate. Se anunță că vice-regele Li-hung-ciang ar avea misiunea să încheie pacea. De alt cum Mareșalul Waldersee numit generalisimul armatelor aliate, a plecat spre cîmpul de rēșboi. Cele alalte puteri vor numi câte un membru în statul seș major.

Correspondințe.

Preoțimea de sub patronatul erarial.

Munții Apusenii, August 1900.

Onorată Redacțiune!

Pentru a ilustra încă cu o dovadă concretă grațioasă oblăduire a înaltei stăpîniri, permiteți-mi să revin la odiósa cestiune a subsidiilor personale (személyhez kötött és bár mikor visszavonható pénz segély) acordate mai în anii trecuți preoțimei de sub patronatul erarial din munții apusenii. De óre ce înse puținii îi cunosc, și chiar și aici în munții sînt preoți cari nu-i cunosc istoricul, étă-l pe scurt.

Încă înainte de acésta cu 10 ani, s'a ridicat congrua preoțimei romano-catolice de sub patronatul erarial din părțile acestea la minimul de 700 fl. Dar nu prin subsidiu, nici în formă interimală, ci definitiv, ridicându-li-se salariile la sume corespunzătoare. Preoțimea noastră simțindu-se pe aceiași basă de drept ca și romano-catolicii, a fost destul de naivă să șpereze, că de va cere, același stăpân va fi cu asemenea considerare și față de ei. S'a cerut dară, nu înse pe sub mână și în ascuns, ci prin mijlocirea forurilor competente. După multe peripeții și trăgănări înaltul patron a și dat, înse ce? nu dotațiune, ci subsidiu calificat prin cuvintele incise în parentesa de mai sus. Că înaltul patron nu a ținut cont de ecnitatea față de preoțimea ambelor rituri, e evident: dar cât de colo se vedea, că dl. ministru mai are și altă intenție, pentru că dotațiunea întregită în formă de subsidiu personal, pe lângă că era foarte arbitrar și înjust asignată, era foarte precară. Dni ministru îi trebuie servi, instrumente publice nu preoți. Cum că acesta i'a fost scopul, a dovedit-o anul următor: 1897. În al doilea an adecă dl ministru nu s'a mai îndurat de toți preoții de sub patronat, ci numai de unii, și mai arbitrar. Ma ce e mai mult, cei lăsați afară, în bona fide atât a lor cât a oficialilor de la oficiul montan, că subsidiul e definitiv, până la un contra ordin, își și ridicaseră jumătate competența, când colo se trezesc numai, că sînt provocați să restituie suma ridicată. Apoi dăi la hal și învîrtire pe la toate forurile, până ce dl ministru, din considerare față de suboficiali seși, cari nu l'au priceput ordinul, s'a milostivit a nu lua de grumazi pe preoți, ci i-a lăsat cu sumele ridicate. În anii 1898 și 1899 cu puțină variație li s'a asignat preoților subsidiile acestea, numai unora și tot numai în aceiași formă. Dar în acești ani din urmă, zicese, că ministrul ar fi fost molestat și cu rugări făcute pe cale privată.

Pe lângă toate cele de mai sus înse di ministru, s'a convins, că cu puțineseptiuni, dar cu acestea mijloce la preoțimea din munții nu își va ajunge scopul. Atunci a întors carta, și și-a făcut planul, că pe cei de milostivit, afla-și-va dînsul modul de ai milostivi, dar pe cealaltii, după ce prin momiri nu-i pôte ademini, să-i țină dară în frâu prin mici tirani din comunele lor proprii. Așa pe când mai nainte toți își ridicau salariile de câte 210 fl. respective 157 fl. 50 cr. de la oficiile montane Abrud și Zlatna, cu începerea anului curent a dispus, ca fieșce care preot să își ridice salariul prin mișlo-

cirea oficialului erarial din comuna sa, respective a resortului dominal de carele se ține comuna sa. Șicanările acestor tirani mici și fuduli până la grătă sînt fără sfîrșit. Dispozițiunea e de așa că în 20 a lunii să fie cuitanțele înaintate. De te duci cu cuitanța în 19, nu ți-o primește că e prea de timpuriu, în 21, nu, că e prea târziu; ear dacă nu-ți dă banii până prin jumătatea lunii, nu ai cui te plînge. căci boierul nu pôte sta acasă în o anumită zi pentru popii valachi. Firește celor cu „kezeit csokolom“... le merge altcum: „... tessék helyet foglalui kedves fötiszteleendő uram.“ — În general înse preoții din munți pe lângă toate ademenirile și șicanările, rămân tot cum au fost, și cseptiunile sînt numai esepțiuni. În anul curente până acum subsidiile personale nu sașu asignat încă nimêru, chiar nice esepțiunilor. — Dar orî se vor asigna orî nu, preoțimea din munți tot nu va ingenunchia nicî odată, mai bine ne vom crește copii pe la școli depărtate, așa cum iașu crescut și înaintașii nostri, cărându-le de aci merindea cu desagi în spate la Blaș, Sibiu, Cluș și alte locuri.

Unul din munți.

Din Sălagiu.

5 August, 1900.

Onorată Redacțiune!

Semne bune.

Pe plaiurile mănóse, în câmpurile rotitoare ale inimii Românilor Sălageni în acest an am avut un seceriș dintre cele mai bogate; sêmînta cerescă a iubirii a tot ce e bun și frumos, ne-a dat o recoltă atât de frumoasă, căt amintirea aceleia trebuie să o păstrăm pentru viitorul, care din zi în zi ni se presintă tot mai negru; schinteia aprinsă de strămoșii nostri în foculariul credinței, limbei și culturii poporului Român ne-a presintat în acest an aspect feeric, care ne-a umplut de o bucurie suprapămînteană, vędînd și convingëndu-ne necontestabil, că trăim și vom trăi și în viitor. Am vędut îmbrătoșându-se cu drag trinitatea Românilor: credința, limba și cultura în mijlocul și cu participarea factorilor principali: cler, inteligință mireană și popor într'un singur focalariu, acel al iubirii de neam. Acastă serbare pentru mult timp memorabilă a decurs în comuna Sig (Ctutul Sălagiu), ér îmbrătoșarea celor trei părți ale trinității noastre s'a manifestat prin sfințirea nouei Biserice din aceea comună, adunarea generală a Despărțimintului Sălagiu-Chiorean al Asociațiunei și adunarea generală a Reuniunei Femeilor Române Sălagene, toate trei serbate în aceeași comună în ziua s. Profet Ilie 2 Aug. n. a. c. Fie-mi permis a vë raporta pe scurt despre decurgerea acelor festivități.

Biserica cea nouă.

Biserica e una dintre cele mai pompoze; un edificiu solid, spațios și frumos ornat. Când o veți din depărtare și din apropiere și mai virtos intrând în ea, te convingi numai de cât, că intri în „casa Domnului“, în „casa mării lui Dumnezeu.“ Edificarea s'a finit încă în 1897, ér zugrăvirea și împodobirea internă estimp sub păstorirea preotului *Laurențiu Sima*. Edificiul a costat 20.000 corone, ér pictura internă,

executată cu adevărată artă de S. Clima — pictor cu nume bun din Baia-mare — 900 cor. Ornamentura și instruirea din lăuntru în parte absolută constă din donațiuni; așa instruirea altarinului, un tabernacl și crucifix, 6 prapori foarte frumoși de mătasă grea, potir, câte va icône pentru iconostas, un baldachin de mătasă albă etc. le-a primit parte de la „Reuniunea Altarinului“ din Budapesta, parte din Linz, parte de la Biserica lat. din Eőssi șcl. Tóte ne spun despre zélul preotului actual L. Sima pentru mărirea lui Dumnezeu, frumșeta casei Domnului și folosul material și moral al poporului credincios.

Binecuvîntarea.

Solemnitatea însași s'a început la orele 7 dimineța. Multi mai înainte cete-cete de popor se adunau din satele din pregiur, și chiar din comune mai îndepărtate. În număr frumos s'a prezentat și clerul și inteligința mireană. Pot afirma cu siguritate, că numărul poporului present a ajuns cifra de 5000. Gendarmii — grație îngrijirii părintescl a domniei de azi — încă au fost în număr de 10., ceea ce a fost cu desevirșire superfluu, căci nici un incident — fie acela cât de neînsemnat — nu a conturbat solemnitatea, liniscea generală și siguranța publică. Actul binecuvîntării Bisericei l'a îndeplinit Rdiss. Dn Vicar al Sălaginului Alimpiu Barbuloviciu cu asistința alor 12 preoți din diferite părți ale acestui ținut. După sfințirea apei a urmat încungiuirea Bisericei în sunetul clopotelor, premergëndu-i acesteia o parenesă rostită de Pontificante, ér evangeliile prescrise a fost cetite de 4 preoți în decursul procesiunei cu fața cătră cele patru părți ale lumii. După acésta a urmat numai de cât s. Liturgie ér cântările a fost executate de corul tinerimeii din Sălagiu (missa lui G. Dima) sub conducerea harnicului A. Fedorca învățator în Șimleul-Silvaniei. La finea s. Liturgiil Pontificantele Rdiss. Dn A. Barbuloviciu, a rostit o cuvëntare, care a fost adevărată artă a oratoriei din toate punctele de vedere, ceea ce s'a manifestat în atențiunea neobicinuită generală, în impresiunea adencă ce a făcut asupra celor presentii și în lacrimile — tot atâtea mărgăritare neprețuite — ce se vedeau lucind în ochii ascultătorilor. Impresiunea acestei vorbiri se vedea în fețele parochienilor ce străluceau de mândrie, că au o așa Biserică, de altă parte în suspinuri dureroase — eşite din pepturile acelor, cari și azi măresc pe Dumnezeu în nișce bisericuțe scunde și slabe. Dec Dumnezeu să se împlinescă dorințele atât de sincere a oratorului: de a puté vedé în curënd în toate parochiile Bisericei demne de a fi numite: „lăcașurile Domnului.“

Adunarea generală a Reuniunei.

La orele 11^{1/2}, Spect. Dómnă *Maria Cosma* ca presidentă a deschis adunarea „Reuniunii femeilor Române Sălagene“ prin o vorbire foarte frumoasă. Desbaterile — a decurs cât să pôte de solem și cu demnitate, o împregiuurare acésta, care ne arata lămurit, că cultura femeii Române e pe nivelul perfecțiunei. S'a referat despre agendele Reuniunei, între cari ocupă un loc de mare însemnătate școla de fetițe susținută din partea Reuniunei în Șimleul-Silvaniei; apoi s'a făcut diferite propunerii, între cari e de o însemnătate principală aceea de a promova progresul în lucrurile de mână la țerancele noastre după

modalitatea Reuniunei femeilor din comitatul Hunedórei. Apoi s'a ales, respective reales, comitetul pe un nou period de 3 ani.

Adunarea generală a despărț.

După aceea a urmat adunarea despărțimintului Sălagiu-Chiorean al Asociațiunei, deschisă prin Rdiss. Domn *Alimpiu Barbuloviciu* ca președinte prin o escelentă vorbire. Secretariul Mou. Dn *Augustin Vicuș* referéză despre activitatea despărțimintului cu o îngrijire deosebită; raportul a fost lucrat cu mult zél și muncă. Din acest raport, ca un lucru cardinal, amintesc înființarea bibliotecii populare, care și până acum constă din mai multe opuri bune și în scurt se va completa. Ca bibliotecar a fost ales cu aclamațiune zelosul și neobositul bărbat: *G. Trif* profesor în pensiuine. Urméză apoi celealalte puncte ale programului, și se stabilește ca loc pentru adunarea pe anul viitor comuna Cuceu, unde își va ține adunarea sa și Reuniunea femeilor, în fine se ridică ședința între aclamațiunile vii ale celor presentii.

Închiere.

La orele 3 p. m. a fost *Banchetul*, la care a participat peste o sută de persoane și la 7^{1/2} sara s'a început *petrecerea cu dans* aranjată de tinerimea Sălageană, care a durat până în zorii de zi.

Étă, Onorată Redacțiune, decurgerea solemnității din 2 Aug. étă cum bietul Român apăsas de sörtea grea își șcie face câte o sêrbătoare, unde convenind bărbații și femeii din diferite unghinri să-și mai împărtășescă reciproc durerile și doririle sale, să se îmbărbăteze împrumutat pentru lupta grea a vieții, ce are a o suporta. Laudă bărbaților conducători — cari nu în speranța vre unei rêsplătiri pămîntescl, ci conduși de iubirea ardentă cătră neamul sêu — ne dau ocaziune a ne oțeli puterile în apărarea clenodiilor strămoșescl și a ne perfecționa în cultură, acest criteriū a subsistinței unui popor! Rêsplata vóstră e recunoșcința neamului și cununa de lauri, ce o pune pe capurile vóstre adumbrite de spiritul civilizațiunei — Geniul neamului Român! —

Măgureanul.

NOUTĂȚI.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Câți va credincioși, vędînd lipsele cu cari are să lupte biserică noastră, au dat dovadă despre sentimentul religios și spiritul lor de jertfă, contribuind fie care cu câte 20 cor. la colecta, ce am deschis-o pentru procurarea a 2 prapori. Și a nume dnoele: Ana Popescu, Ema Szögyényi, Mileva Zeillinger, Maria Cospenda; dnoii: Bela Szögyényi notar cerc., Vasile Lăria vice-notar, Francisc Gedeon adjunct-notar, după aceea următorii economi: Ioan Durăin, Ioan Achim Rusu. Constantin Cospenda curatori bisericesci, Ioachim Mustețiu, Ioachim Chêrloabă, Ioan Roșu, Iacob Vêzoc, Axente Țaran, Petru Pascu, Ioachim Durăin, Ioachim Țerziu, Ioan Mustețiu, Ioan Chêrloabă. La olaltă 400 cor. Pentru cari jertfe mărinimóse, subscrisul imi țin de plăcintă datorință a le aduce și pe acésta cale mulțumita mea ferbinte. Provedința divină să le lungescă și fericescă viața, ca încă multe jertfe să pótă aduce întru mărirea lui Dumnezeu. Ramna în 31 Iulie 1900. *Nicolae Popescu* preot gr. cat.

le-a observat Dumnezeu în ascunzișurile conștiinței lui Augustin! El ce e drept se alipia de eresie, dară proprie el nu iubia și nu cerea, de cât adevărul.

Peste sufletul lui domina superbia. Simția în sine aripile și ochii de vultur. Doria să se ridice, să lumineze, să strălucască. Era nebunul gloriei, iubia aplausele în teatru, ma încă și laurii câștigați prin întrecerile publice de poezie și oratorie îl escitați Ingeniul. Inse pentru ca să-și potă încununa fruntea cu laurii, nici péna nu-și o a vîndut, nici conștiința nu-și o a tradat, și nici viața nu-și o a necinstit. „Cu o ocaziune venindu-mi voie a emula în poezie pe bină, m'a întrebat un augur, că ce-î voiți da ca să înving. Eă inse I-am răspins ofertul cu dispref.”¹⁾

Cu tóte aceste premiul l-a câștigat, și cam pe la anul 378 proconsulul Vindician l-a încununat fruntea cu laurii în teatrul îndesuit de lume.

Tot acésta omenie, tot acésta sublimitate a cugetului și-o a manifestat el și ca profesor de gramatică și oratorie. Pe acele timpuri știința sublimă a oratoriei a fost decădută fórté tare. Acésta artă însemnată, — care numai atunci póte străluci în deplina sa splendóre, dacă stă pe fundamentul duplu a moralei curate și a ingeniului, prin filosofii cei falsi a fost trasă, aruncată în prăpăstie démnă de compătimit. Pentru unii devenise jucăreia, pentru alții comerțiul, pentru toți măiestrie.

Acésta privelisece l'a revoltat pe Augustin. S'a cugetat deci, ca oratoria să o facă ceea ce a fost: organ necoruptibil a adevărului de atâtea ori sacrificat și călcat în picioare, organ necoruptibil a virtuții, dreptului și a meritului, și din asta causă pe tinerii încrezuți lui numai la acésta chemare a voit să-l pregătésca.

(Va urma.)

Afurisitul. De Carl May.

III.

(Fine.)

Muntele Argis, la póla căruia jace Caisarijeh, este un vulcan mărăț, dar stins, cu despicături repeși și sëlbatice, și ai cărui cratere se înalță până la regiunile zăpești. Era o potecă îngustă, piezișă, dar bine bătucită aceea, pe carea soțul meă mă conducea în sus. Spre a încunjura stâncile, trebuia să ferim când la drépta, când la stânga și de o dată ne oprirăm dinaintea unui mic edificiu de lemn, care stetea pe colțul unei stânci, în formă de amvon. Acésta era capela, în carea puținii catolici din oraș obicinuiău ași face rugăciunile. Înainte și la drépta mergea țepiș la vale; în stânga era o crepătură de stâncă, carea era aprópe coperită prin nisce tufisuri înalte și dese. Chysrachdar-ul își viri mâna prin unul din aceste tufisuri și trase de o șfóră, ce era ascunsă acolo. După cum am vădnt, de capătul sferei era legată o scândură de vre o trei metri, pe carea el o aședă peste crepătură. Ast fel se formă o punte, cu ajutorul căreia trecurăm din colo. El trase scândura după noi și zise:

„Așa! Acum nimeni nu póte veni la noi și ne aflăm în siguranță. Numai doi ómenii cunosc acésta ascunzătoare, adecă eă

și mireasa mea; puntea de scândură am inventat-o eă, și aci este locul, unde ea m'a introdus în adevărul sfintei religii.”

Ne-am aședat pe marginea stâncii. Chiar dedesubtul nostru zăcea orașul. Vedeam, cum ómenii mișunau pe strade, ca furnicile. Agitația părea că a mai crescut. La drépta noastră, din colo de crepătură, era capela. La prima privire vădui, că aceea avea o pozițiune fórté periculósă. Colțul pe care stetea, avea despicături multe și părea că începe a se măcina. El putea suporta capela cea mică, era întrebare inse, dacă putea să supórté și o mulțime mai mare de ómeni. Când am făcut pe chysrachdar atent la acestea, el zise, că și el a avut același gând, dar s'a dedat cu acésta privelisece periculósă. În același timp auđirăm voci din colo de crepătură. Privirăm printre tufisuri și văduirăm apărând — persecutorii nostri, eremitul, cei doi arnăuți și mulți alții, cari se îmbulziau. Eram în rătăcire; ei totuși nu ne-au perdut urma. Șciau, că ne-am ureat aci și în curând implură capela și spațiul dinaintea ei. Dacă ne aflaă, eram perduți; nu ne vădură inse și din cauza acésta înfuriindu-se, au dat foc la capelă. Chinind și injurând steteau aci, privind la flacărele focului. Acum vădui o despicătură îngustă, pe care mai înainte n'am observat-o, în stânca pe care steteau ei; aceea deveni tot mai largă, tot mai largă — stânca să desfăcu. Uitănd de pozițiunea noastră, am strigat cu voce tare, spre a-i avisa, dar deja priviam în gol; stânca era dispărută, dimpreună cu capela și cu toți ómenii ce se aflaă acolo. Un moment mai târziu auđirăm jos în adâncime un pocnet, ca și când întreg muntele s'ar fi prăbușit. Chysrachdar-ul sări în sus, își acoperi fața cu mâinile și strigă:

„Tată, tată! Dumnezeu a judecat, și încă îngrozitor!”

El vroia să se cobóre; l'am reținut. Nimic nu se putea mântui, pentru că la acésta adâncime, de sigur toți ómenii ce se aflaă pe stâncă, erau zdrobiți; numai pe noi aveam a ne mântui, și abésta o puteam face numai dacă rămăneam aci ascunși.

Cele ce urmau, nu pot fi descrise. Vedeam, ce se întâmpla dedesubt. Toți locuitorii orașului păreau a fi adunați la piciorul păretelui de stâncă, spre a scóte dintre sfărmituri cadavrele. Șoșul meă să afla într'o stare nedescriptibilă. Cătră sară auđirăm o voce femeéscă, carea îl striga pe nume. I-am răspuns și ne coborirăm după sunetul voci. Era mireasa lui, carea vădëndu-l, se aruncă suspinënd în brațele sale. Se înțelege, că toți credeaă, că și noi ne-am prăbușit în adâncime. Cadiul încă a eșit și el conducea lucrările. Mulți dintre morți nu erau de recunoscut. Când și cei doi arnăuți fură scoși dintre ruine, cadiul își aduse a minte de prepusul meă și demândă să li-se cerceteze vestmintele și buzunarele. Baniul au fost aflați la dênșii; nevinováția noastră deci era documentată. Cu tóte acestea nu-mi părea consult, a ne aréta, pentru că fanaticismul de sigur era de aceea părere, că noi, de și nevinováți, totuși eram cauza, că au murit atâtea ómeni. Corpul eremitului încă fu aflat, dar într'o stare înspăimintătoare. A fost transportat în locuința consulului.

Tinéra damă merse înderét, spre a spune părinților sêi, că noi sîntem scăpați. După ce întunecă, veni însuși consulul, să

ne ducă la sine. Am ajuns neobservați în locuința sa. Chysrachdar-ul vroia înainte de tóte să vadă pe tatăl sêu și eă îl insoși în odaia, unde zăcea mortul.

„Allah parcalamah — Allah să te zdrobésca!” Acésta era injurătura des repetită a bătrânului; acum el însuși zăcea aci zdrobit. Nici o parte a corpului sêu n'a rămas nerănită! „Allah va judeca între mine și între voi, și încă astăzi!” a zis el. Cu ce acurateță înfricoșătoare s'au împlinit aceste cuvinte ale sale! Allah a judecat! —

Voiți se știți, ce s'a întâmplat mai de parte? În sara următoare, la lumina lunii, „superiorul celor de tot stricți” a fost înmormintat — de catolici; un trimis călare a adus pe soția sa. Fiul sêu și astăzi este chysrachdar în Malatijeh, care herghelie sub dînsul a ajuns la renume mare. Mireasa lui l-a rămas aceea ce l-a fost tot de una — lumina sórelui sêu. Fericire și binecuvîntare zace asupra a tot ce lucréză el și de mult este uitat uritul nume, care stă la începutul și la sfîrșitul acestei narațiuni: es sabbi, afurisitul. — — —

Bibliografie.

A apărut:

„Útmutatás a must és bor okszerü kezelésére” („Îndreptar pentru manauarea rațională a mustului și a vinului”) de Dr. Csányi Gusztáv. Budapesta 1899. pag. 176, 16°. Prețul 40 filleri. — Cartea acésta este de mare folos pentru proprietarii de vii mai mici. În stil simplu, clar și popular sînt predate aici tóte cunoștințele acelea, de cari au lipsă proprietarii de vin la manauarea vinurilor și la valoarea lor. Ea conține și dispozițiunile art. de lege XXIII. din 1893 referitor la vinurile false, cari fórté mult pot interesa pe proprietarii de vin. De aceea ar fi de dorit, ca să se răspândésca în cercuri cât se póte mai mari. Spre scopul acesta Înaltul Ministeriu reg. ung. de agricultură, din a cărui încredințare a și apărut cartea, a dispus, ca tuturor preoților și învățătorilor populari, cari s'ar adresa pentru acésta carte, să li-se trimită gratis. Deci o recomandăm tuturor preoților și învățătorilor.

Posta redacțiunii.

Poesiile *Făr' de milă* și *Dragoste de țară* nu se pot publica.

Correspondenții nostri. Repetim rugarea scrieți-ne scurt și cuprinzător, alt cum cele trimise vor ajunge târziu la tipar ori chiar de loc.

Clar. Dr. I. Ară. în O. m. În scurt vom răspunde la scrisoarea trimisă, comunicându-vé atunci și hotărrea luată. Salutare!

Mon. Ioan Hățegan, Dergea și On. Ilie Șerban, Fizeș sinteți prenotați.

Petelea, Feneșul săsesc. Primit și achităm pe 1899.

Valea groșilor. Primit și achităm totul până la finea an. curent (1900).

Madarász. Primit și achităm an. 1899 semestrul 2-lea și 1900 sem. 1.

Cehalul român. Primit și achităm anul 1897.

Dumbravița (Felsőbánya). Primit și achităm an. 1899 sem. 1.

Măhacți. Primit și achităm anii 1896 și 1897.

Blagea. Primit și achitat 1900 sem. 1.

Ponor (p. Puj). Primit și achitat până la finea an. 1900.

Bucurdea vinósă. În 19/3 a. c. am primit 12 coróne, prin cari s'a achitat anul 1897. În restanță mai sînt anii 1898, 1899 și 1900.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

¹⁾ Confess. lib IV. cap. 2.

(26) 2-3

Anunț.

Un orologer (ciasornicar) român cu calificățiune specială de monteur pentru orologi de turn, capătă cuartir gratuit într'o casă cu curte și grădină a bisericii catedrale mitropolitane gr. cat. din Blaș, numai pe lângă condițiunea de a trage, curăți și îngriji orologiul din turnul acelei biserici. Casa este într'o stradă principală. Sînt preferiți reflectanții de religiunea gr. cat. Cererile provădute cu atestat de botez și de conduită, sînt de a se așterne la Consistoriul arhiepiscopesc din Blaș, până în 15 Sept. 1900.

Din ședința consistoriului arhiepiscopesc gr. cat. din Blaș, ținută în 11 August 1900.

Dr Victor Mihályi m. p.
Archiepiscop și Mitropolit de
Alba-Iulia și Făgăraș.

Nr. 4298—1900.

(27) 2-3

Escriere de concurs.

Până la 12 Septembrie n. 1900 se escrie concurs pentru următoarele stipendie din fundațiunile archidieceșane:

I. Din fundațiunea Șuluțană.

Un stipendiū de 800 cor. folosit de Ioan Băgăian, candidat de profesor. Stipendiul e destinat pentru tinerii, cari învață dreptul ori medicina la o universitate din a țării de patrie; două stipendiū de câte 400 cor. folosite de Iuristul absolut Cornelii Bardosy și de Iuristul Ioan Moga, care a repausat, amândouă destinate pentru Iuriști la universitatea din Cluș; două stipendiū de câte 200 cor. folosite de gimnasiștii absoluiți Ioan Agârbișean și Iuliu Moldovan, destinate pentru gimnasiști în clasele superioare; și un stipendiū de 120 cor. destinat pentru gimnasiști din clasele inferioare, folosit de cadetul absolut Victor Domșa.

Doritorii de a obține vre unul din stipendiile de mai sus, să se intrunescă următoarele condițiuni:

1. Că sînt români gr. cat. miseri, născuți în Transilvania;
2. că pe lângă purtare morală bună să din studii calcuți de eminentă;
3. dintre concurenții vor avea preferință, cari vor pute dovedi, că sînt consăngenți cu piul fundator, spre care scop trebuie să producă atestat compus de respectivul oficiu parochial, care să cuprindă tabela genealogică exact dedusă;
4. Concurenții să alăture la cereri testimoniu școlastic în copia autentică, carte de botez, atestat de paupertate, testimoniu medical, și să numescă expres institutul, la care și unde vor continua studiile în anul școl. 1900/1901.

II. Din fundațiunea Vancea „Cassa archidieceșană“.

Un stipendiū de 200 cor. destinat pentru gimnasiști; trei stipendiū de câte 120 cor. destinate pentru elevi preparandi în Blaș ori la altă preparandiă română gr. cat. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane. Stipendiile din „Cassa archidieceșană“ se conferesc numai pe anul școl. 1900/1901.

III. Din fundațiunea „Cipariu“.

Un stipendiū de 200 cor. folosit de gimnasiștii absoluiți Eugeniu Groze; și două stipendiū de 100 cor. unul folosit de Ambrosiu Metea, care a repausat și unul folosit de gimnasiștii Leonte Cipariu, care nu și-a legitimat progresul. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

IV. Din fundațiunea David Br. Urs.

Trei stipendiū de câte 200 cor. folosite de gimnasiștii Ioan Dileriu, Ioan Aureliu Marilă și Georgiu Pandrea. Concurenții să se dovedescă cu carte de botez, că sînt greco-catolici născuți în una din comunele

arondate în comitatele Făgăraș, Sibiu și Huniadoră, cu atestat medical, că sînt deplin sănătoși, cu atestat de frecuentare, că sînt școlari în prima clasă a gimnasiului gr. cat. din Blaș, că au purtare morală bună și fac progres în studii, și că sînt sau pot fi susceptuți în Seminariul junimei gr. cat. române din Blaș.

V. Din fundațiunea „Papfalvi“.

Un stipendiū de 240 cor. folosit de gimnasiștii absoluiți Ioan Pop. Cererile să fie instruite, în tocmă ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

VI. Din fundațiunea „Tarța“.

Un stipendiū de 140 cor. folosit de Iuristul Aureliu Tarța, carele n'a dovedit, că ce progres a făcut în anul școl. 1899/1900. Cererile să se intrunescă ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

VII. Din fundațiunea „Negruțiu“.

Un stipendiū de 160 cor. folosit de studentul în tehnică Ioan F. Negruț, care a renunțat la acest stipendiū. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

VIII. Din fundațiunea „Partenie Moldovan“.

Un stipendiū de 80 cor. folosit de gimnasiștii Ioan Voicu, care nu și-a legitimat progresul. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

IX. Din fundațiunea „Cercul Orăștiet“.

Un stipendiū de 80 cor. folosit de gimnasiștii Vasile Mircea Vaidean, care nu și-a legitimat progresul. La acest stipendiū pot concură numai studenții români gr. cat., cari frecuentază gimnasiul român gr. cat. din Blaș ori vre o academie de drepturi și sînt născuți în vre una din comunele următoare ale cercului Orăștiet și a nume: Șibot, Orăștioră de jos, Balomir, Binținți, Beriu, Cióra, Vinerea, Orăștioră de sus, Grid, Ghialmar, Casteu, Dăncu mic, Ocoliuș mic, Totia mică, Costesci, Cudșir, Jeledăști, Ludesel, Măgura, Martinesci, Bncium, Dăncu mare, Totia mare, Spini, Pricaz, Petriniu, Pischintși Repaș, Romos, Romoșel, Șebiselul vechiu, Sereca, Tămășesca,

Tărtăria, Turdaș, Turmaș, Vaideiu, Simeria. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

X. Din fundațiunea „Vajda“.

Un stipendiū de 140 cor. folosit de Iuristul Vasiliu Muste, care nu și-a legitimat progresul. Cererile să se instrunescă ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

XI. Din fundațiunea Ramontai.

Patru stipendiū de câte 630 cor. folosite de tehnicul George Voda, Iuristul Onoriu Crucin și candidatul de profesor Emil Sabo, cari și-au terminat studiile, și de tehnicul Ioan Nistor, care nu și-a legitimat progresul; trei stipendiū de câte 168 cor. folosite de Iuristul Nicolau Pop, medicinistul Augustin Leményi și farmacistul Iuliu Codarcea; două stipendiū de câte 126 cor. folosite de gimnasiștii absoluiți Ioan Irimiaș și Corneliu Andrea. Cererile să se intrunescă în tocmă ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

XII. Din fundațiunea „Bobiană“.

Două stipendiū de câte 120 cor. folosite de Iuristul Augustin Mircea și de gimnasiștii Aurel Maior, cari nu și-au legitimat progresul. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

XIII. Din fundațiunea „Klein“.

Un stipendiū de 360 cor. folosit de Iuristul Nicolau Vlaicu, care nu și-a legitimat progresul; și un stipendiū de 240 cor. folosit de Traian Turcu, care a absolvat Academia comercială din Gratz. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

Blaș, din ședința consistoriului arhiepiscopesc de Alba Iulia și Făgăraș ținută la 15 August 1900.

Victor MihályiArchiepiscop și Mitropolit de
Alba Iulia și Făgăraș.

GELBRAUN

DAUERHAFT
GERUCHLOS

Christoph-Lack
fără miros și se
uscă repentin.

SOFORT
TROCKNEND

Christoph-Lack
fără miros și se
uscă repentin.

GRAUWEISS

DER ECHTE

Christoph-Lack

IST DER BESTE ANSTRICH FÜR FUSSBÖDEN.

Cu veritabilul

Christoph-Lack se pot văpsi (colora) padimentele caselor, fără de a se intrerumpe folosirea acestora, fiind că nu are mirosul cel neplăcut cum și uscarea târzie și scorbosă, ce o au văpselile și lacul de olei. A fără de acestea modul întrebuințării lui e de tot simplu, în cât îl poți face fie cine. Podelele văpsite se pot șterge cu cârpă udă, fără ca ele să își perdă ceva din lustru. — Se deosebeste:

Christoph-lack colorat, brunet galbit și mahagoni brun, carele ca și văpsela de olei acopere și tot o dată dă și lustru: pentru aceea se poate folosi la tot felul de podele, vechi și nou. El acopere deplin tot felul de pete, văpsitura anterioară șcl.; și

Christoph-lack curat (necolorat), pentru podele și parchete nou, carele dă singur lustru. Mai ales pentru parchete și podine nou obduse deja cu văpsela de olei. Acesta dă numai lustru, deci nu astupă mustrele de lemu.

1. Colli postal, cam 35 mtr. □ (2 chiliți mijlocii) costeză 5.90 cr. v. a.
În toate orașele, unde să află depozite, comănde directe se fac la aceste; probe de colorituri și prospecte gratis și franco. La cumpărări să se bage bine de samă la firmă și la marca fabricel, fiind că fabricatul acesta existent de la 1850, e imitat și falsificat în multe forme și ast fel se aduce în comerț, de o calitate de tot rea și necorespunzătoare scopului.

Franz Christoph

aflătorul și singurul fabricant al Christoph-lackului veritabil.

Depozite în:

Blaș: la Ludovic Schuller
Aud: „ I. Kindl
Sibiu: „ Franz Iohn Söhne.

(7) 11-15